

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Aradi János*

Cím: _____

Mit írt a villamosról a sajtó?

Forrás: *Lányosok*

1977. 11. 23

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

385-85

Hely

Idő

'1887/1957'

Személy

Helyszám

A villamos és a közlekedés állandó témája a sajtónak. A napi- és hetilapok előszeretettel foglalkoznak a közlekedés problémáival, hol komoly, hol humoros formában. A 70 éves jubileum alkalmával érdemes átlátozni a régi és friss sajtótermékeket, sok érdekes, méltató, humoros írásra bukkanhatunk.

A villamos megindulása annak idején nagy elismerést és csodálatot váltott ki nemcsak Budapest közönségéből, hanem a sajtó munkatársairól is. Az indulásról így ír a **Budapesti Hírlap** 1887. XII. 1-i számában:

„Eszdendők óta nem akadt rendes utcai látványosság Budapesten, amely úgy meg tudta volna állítani a járókelő népet, mint ez a kis elektromos vaspálya...”

A mai zsúfoltságot látva nem ártana néha azt a gyakorlatot követni, melyről a **Pester Lloyd** ugyancsak 1887-ben kelt cikkében beszámolt:

„Egyelőre ugyan a villamos még csak jou-jou; egy kövőbb bácsit le kellett szállítani a túlszűfolt kocsiról és megkérni, hogy a következő kocsira szálljon, mert féltek a túlterheléstől...”

Ma a zsúfolt kocsit szidalmat vált ki az utazóközönségből, nem úgy mint 70 évvel ezelőtt. A **Pester Lloyd** előbbi idézetének folytatását mai utazó közönségünk szíves figyelmébe ajánlom:

„... Ugy látszik, hogy városi közlekedésünk kis kedvence még nagyon gyengécske és törékeny, de ezzel szemben oly kedves és elragadó, hogy a budapestiek bizonyára kényeztetni és támogatni fogják...”

Nyilván 70 évvel ezelőtt sem volt kisebb a zaj fővárosunkban, mint manapság, mégsem emeltek kifogást a villamosok által okozott zaj miatt, sőt a Budapesti Hírlap már fentebb idézett cikkében a következőket írta:

„A budapestiek a még régi idilli időkből, a megkeresedett Noé-bárkák fénykorából hozzá vannak szokva ahhoz, hogy minden jóra való kocsit csináljon az utcán akkora lármát, mint egy kofaveszekedésel elegyes katonazenekar. Az elektromos vaspálya pedig nem követi a régi példákat, s jár oly nesztelen eleganciával, mintha szalonban járna.”

A közvéleményt és a sajtót nemcsak az elismerés hangja jellemezte, napjainkban csak úgy, mint 70 évvel ezelőtt, sok ellenzéssel is találkozunk. Bár az első villamosvonal kísérlete fényesen sikerült, a városatyák nem nagyon bíztak a villányban, s a következő kikötéssel éltek az engedély megadásánál.

„Arra az esetre, ha a megelőző hatósági vizsgálatok és észlelések alapján tovább fenn nem tarthatónak bizonyult villamos-üzemek végleges be-

szüntetését a kereskedelmi miniszter a főváros javaslatára elrendelné: a vállalkozási társaság az üzemet a hatósági intézkedéshez képest gőz-, vagy léörőre, vagy villamosüzem kizárásával egyéb üzemre saját költségén berendezni tartozik.”

Hasonló ellenszenvet váltott ki a földalatti villamos megépítésének gondolata is. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa 1894-ben hozott határozatában egyetértett ugyan a felvetett javaslattal, mégis aggályoskodásának a határozatban is hangot adott:

„... a boltozatot tartó vaszerkezet rugalmas mozgásai folytán az utcaburkolat megromlik és így az Andrássy út sétatocsizásra alkalmatlanná válik, továbbá, hogy az alagút tulajdonképpen pincészerű építmény lesz, amely a kocsik alatt oly mértékben fog dübörögni, hogy az Andrássy úti sétatocsizást, ahol a lassú hajtást éppen az út rendeltetésére való tekintettel behozni nem lehet, lehetetlenné teendő.”

A villamos dolgozóinak erőfeszítése a nagyközönség előtt különösen akkor megbecsült,

ha bármilyen okból kifolyólag szünetel a forgalom. Ez év elején sokszor olvashattunk lapjainkban munkánkat méltató és elismerő cikkeket, hiszen a forgalom helyreállításában dolgozónk valóban jó munkát végeztek.

Az **Érdekes Ujság** 1957. I. 19-1 számában a következőkben emlékezik meg dolgozóinkról:

„Bizonyára sokan emlékeznek azokra a november végi — december eleji napokra, amikor az esti rádió műsorából még hosszú percek jutottak arra a témára, lesz-e közlekedés, mikor indul a 6-os? Legjobb esetben, ha minden rendben megy, talán január végén — hangzott szerényen a válasz. A 6-os január elején megindult, s a hő közepére csaknem teljes a főváros néhány héttel ezelőtt még agyontépázott közlekedése... Sok gondunk, bajunk még megoldatlan problémák mellett is illik észrevenni és megdicsérni azokat, akik ilyen példában hozzájárultak szakértelemmel, szorgalommal, hogy egy igéret több legyen szép szónál...”

Hetven éves jubileumunk sokat foglalkoztatja sajtónk munkatársait. A cikkek közti tallózást a **Magyar Nemzet** 1957. október 30-i cikkének idézetével fejezem be:

„Lányok és fiúk, ti, akik a ligetbe már trolin jártok randevúra, ne vessétek meg a kivénhedt, öreg villamosokat. Tiszteljétek benne a kort. Gondoljatok arra: ezen utazott egyszer régen **Móricz Zsigmond** mint ifjú legény, **Kosztolányi** egy hajnalon az **Üllői úton** hazafelé. Egy eberöltő múlt el

fölöttünk, Budán eltűnt egy régi város, új született Kőbányán, hidak épültek a vén Dunán, s ők csak futottak vídáman csilingelve, s lassan megöregedtek, megkoptak. 70 esztendő a villamosok életében is nagy idő, ne haragudjunk hát a lassan döcögő kedves 6-osra a túlszűfolt 49-esre, a magaslépcsős 52-esre, amely a város pereméig elszalad, s vídám, pirosarcú, kialudt embe- reket hoz be reggelente a városba.

Azt kívánom: ma ne szídjön benneteket senki, szeretettel gondoljanak rátok öreg, lassú, lármás, túlszűfolt budapesti villamosok.” **Aradi János**